

ת"פ 22982/09/13 - משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נגד אבשלום רמתי

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 22982-09-13 משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נ' רמתי
בפני כבוד השופטת רבקה גלט

בעניין: משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה
ע"י ב"כ, עו"ד שלי היאט
נגד
אבשלום רמתי
ע"י ב"כ, עו"ד חאלד סואלחי
המאשימה
הנאשם

הכרעת דין

כתב האישום מייחס לנאשם עבירה של החזקת סכין, לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בכך שביום 30.4.13, בסמוך לשעה 16.10, באזור צומת הקרח ברמלה, החזיק בסכין מתקפלת וננעלת, ולא הוכיח כי החזיקה למטרה כשרה.

הנאשם כפר באישום, וטענתו היא כי החיפוש נערך באופן בלתי חוקי, ואף העיכוב לא היה חוקי, כל זאת לאור הלכת בן חיים.

ראיות התביעה

החוקר בועז לוי, העיד כי ביצע מספר פעולות חקירה. בין היתר ביצע השלמת חקירה לפי בקשת התביעה, וזמן לחקירה את אריה בנר, שעבד באותה עת במוקד העירוני, זאת כחודשיים לאחר האירוע. בנוסף, חקר את הנאשם תחת אזהרה.

אריה בנר, העיד כי בעת האירוע היה מנהל התכנית "עיר ללא אלימות", וישב במוקד. לדבריו, ראה במצלמות אדם חשוד, לובש בגדים כהים, כמו של חרדים, נכנס מתחת עץ שם ישבו עוד שלושה אנשים והמצלמה לא קלטה מה קורה מאחורי העץ. כשהוא יצא משם, היתה בידו שקית, שלא היתה לפני כן. בשלב זה, דיווח לשוטר מישאל ומסר את כיוון

ההליכה של האדם, לכיוון פסי הרכבת, קרית מנחם. בנר אישר שהגיע למסירת עדות במשטרה רק בחודש יוני, כשזומן. את הדיסק שבו תועד האירוע לא העביר למשטרה כיוון שלא נתבקש, והדיסק לא נשמר. כשנשאל מה היה נראה לו חשוד בכך שאדם נכנס מתחת לעץ, השיב כי באותו זמן, זה היה נראה חשוד, ליד תחנת אוטובוס, ובמצב בטחוני כפי שהיה. בנר נשאל האם יכול להיות שחשד רק משום שהנאשם ניגש אל בני מיעוטים, והשיב שיכול להיות, אך אינו זוכר. כשנשנתה השאלה, חזר על דבריו, שאינו זוכר ויכול להיות, ולא חסרים מפגרים שילבשו בגדי חרדים וילכו לעשות פיגוע. בנר אישר כי האדם החשוד שראה, הלך עם תיק גב בצבע כתום, ולא ידע להתייחס לטענת ב"כ הנאשם לפיה הנאשם נתפס כשברשותו תיק שחור ולא כתום. כמו כן, אישר כי ניתק קשר העין שלו עם האדם החשוד במצלמה, ולא ראה שהאיש שנכנס אל מתחת לעץ, הוא האיש שיצא משם.

השוטר ישראילוב, העיד כי קיבל דיווח ביחד עם שותפו מלכה, אודות אדם חשוד, בצומת הקרח, שקיבל דבר מה משלושה בני מיעוטים. השניים נסעו למקום ואיתרו את החשוד. מלכה ביקש ממנו לרדת, והוא ניגש אל הנאשם והודיעו כי הינו מעוכב לצורך חיפוש בתחנה. בתחנה נשאל הנאשם האם יש לו משהו, והוציא את הסכין מהכיס. כששאל את הנאשם לשם מה הסכין, השיב זה כי נועדה להגנה עצמית. ישראילוב נשאל מה עורר את חשדו, והשיב כי המדובר בצומת הקרח שמתבצעות בו הרבה עסקאות סמים. כשקיבל את הדיווח לפיו האדם החשוד קיבל דבר מה משלושה בני מיעוטים, זה עורר אצלו חשד שקיבל סמים. כשנשאל ממי קיבל את הדיווח העיד כי לא קיבל מידי בנר אלא מקצין תורן. ישראילוב נשאל האם משמעות דבריו היא שלא התעורר אצלו שום חשד סובייקטיבי, והשיב כי נתבקש על ידי ראש הצוות באותו רגע לעכב את הנאשם, ובנוסף, הלבוש שלו והפגישה עם בני המיעוטים על פי הדיווח עוררה חשד. עוד נשאל האם עצם לבישת בגדי חרדים מעוררת בעיניו חשד, מה גם שראה שהנאשם מחזיק שקית עם בקבוקים ריקים, וחזר על דבריו הקודמים. בעניין שיחתו עם הנאשם, העיד כי לא חקר אותו, ולא תישאל אותו, כיוון שאיננו חוקר.

השוטר מלכה, העיד כי היה בניידת בילוש ביחד עם ישראילוב, כשקיבלו דיווח בקשר מקצין תורן, אשר דיווח על בחור חשוד, לבוש כחרי, ומקבל תיק משלושה בני מיעוטים. ישראילוב ניגש אל הנאשם וביקש ממנו להתלוות לתחנת המשטרה, ושם, בחיפוש נתפס הסכין. מלכה נשאל האם מה שעורר את החשד היה הקשר לבני המיעוטים, והשיב שגם זה עורר חשד. כשנשאל מדוע לא חיפשו את בני המיעוטים עצמם, השיב שקיבלו את האירוע לאחר שהנאשם כבר התנתק מהם. מלכה אישר שראה את הנאשם עם שקית ובה בקבוקים ריקים, אך לדבריו זה לא הסיר את חשדו.

מטעם התביעה הוגשה הודעת הנאשם, ת/1, בה מסר כי הסכין שלו והוא מחזיק בה כיוון שניסו לרצוח אותו, אך איננו מעוניין לומר מי ניסה. הסכין משמש אותו להגנה עצמית, הגנה על הרב בוקרא, ומזכרת מסבתו שנפטרה. בהמשך טען שהוא טבח ומותר לו להסתובב עם מזוודה של סכינים. כשנשאל האם קיבל תיק או דבר אחר משלושה בני מיעוטים, השיב בשלילה והוסיף שהוא אוסף בקבוקים למחייתו.

הוגש זכ"ד מיום 11.6.13, בו רשם השוטר לוי כי יצר קשר עם השוטר מישאל גונן אשר הסביר שביום האירוע שהה בביתו ואז קיבל הודעה מאת בנר, אותה הפנה לניידת הבילוש.

הוגש תצלום הסכין ת/4.

ראיות ההגנה

הנאשם בחר שלא לעלות אל דוכן העדים.

מטעם ההגנה הוגשו הודעת בנר במשטרה, וכן דו"ח הפעולה של מלכה.

טענות הנאשם בסיכומיו

כאמור, הנאשם מודה בהחזקת הסכין ובהעדר מטרה כשרה. יחד עם זאת, טענתו היא כי החיפוש היה בלתי חוקי.

בעניין זה, נטען כי מה שראה בנר במצלמות האבטחה, לא היה בו כדי לעורר חשד סביר. מעבר לכך, בנר לא נתבקש ולא העביר את הדיסק של מצלמות האבטחה למשטרה, על מנת שנבחן האם אמנם מדובר באותו אדם שביצע את הפעילות. מצד שני, לא נשמעה עדותו של השוטר מישאל, ולכן קיימת חוליה חסרה בראיות. עוד נטען כי פרטי הזיהוי שמסר בנר, אודות אדם הנושא תיק גב כתום, אינם זהים לפרטי הנאשם שנשא תיק שחור, והדיווח על חשוד לובש בגדים שחורים, ולא בגדי חרדים. בנוסף, לא היה לבנר קשר עין רצוף עם הנאשם, לכן הזיהוי אינו מספיק, ולא התעורר בוודאות חשד נגד הנאשם. לסיום, נטען כי מה שהפליל את הנאשם היה הקשר שיצר עם בני מיעוטים, ובכך יש אפיון גזעני.

דין והכרעה

לאחר ששקלתי את העדויות והראיות למול טענות הנאשם, מסקנתי היא כי האישום הוכח מעבר לכל ספק סביר, ואלה נימוקיי:

החשד שהתעורר אצל הפקח בנר

א. לא ניתן לטעון כי החיפוש שנערך על גופו של הנאשם נעשה ללא חשד סביר, כפי שאירע בפרשת בן חיים (רע"פ 10141/09 בן חיים נ' מד"י (6.3.12)) אליה מפנה הנאשם, שהרי בעוד ששם נערך החיפוש ללא כל חשד מוקדם, הרי בעניינינו, מה שהוביל לחיפוש, הוא חשד שהתעורר אצל בנר, בעת שעבד כפקח של פרויקט "עיר ללא אלימות".

בנר העיד כי ראה במצלמות אדם לבוש בגדים כהים, כמו של חרדים, נכנס מתחת עץ שם ישבו עוד שלושה אנשים והמצלמה לא קלטה מה קורה מאחורי העץ. לאחר מכן, נקטע קשר העין שלו, אך ראה אדם שסבר שהוא אותו אחד, יוצא מתחת לעץ ושקית בידו. עניין זה עורר את חשדו. כשנשאל מה עורר את החשד, הפנה למצב הביטחוני ולעובדה שהאירוע התרחש בסמוך לתחנת אוטובוס. לכן דיווח מיד למשטרה.

עדותו של בנר קיבלה חיזוק של ממש בעדותו של ישראילוב, לפיה האירוע התרחש בצומת הקרח שהוא מקום הידוע בכך שמתבצעות בו עסקאות סמים. בדרך אגב יש להזכיר כי כפי הנראה, בדיוק מן הטעם שהמקום נגוע בעיסוקים בלתי כשרים, הוצבו שם מצלמות הפרויקט "עיר ללא אלימות".

ב. ניתן לחלוק על שיקול דעתו של בנר, וניתן לטעון כי בעיני צופה אחר, לא היה מתעורר חשד סביר לנוכח הסיטואציה שנראתה במצלמות, ואולם, העובדה היא שאצל בנר עוררה הסיטואציה חשד, והוא פעל על פיו. ברע"פ 10141/09 בן חיים נ' מד"י (6.3.12) אמר בית המשפט העליון:

מבחן החשד הסביר הוא בעיקרו מבחן אובייקטיבי שבו נדרש בית המשפט להעריך את סבירות שיקול דעתו של השוטר שערך את החיפוש לשם הכרעה בשאלת חוקיות החיפוש. יחד עם זאת, התנאים שבהם יתקיים חשד סביר המצדיק עריכת חיפוש ללא צו שיפוטי אינם ניתנים מטבע הדברים להגדרה ממצה וחד-משמעית. יישומו של מבחן זה מבוסס על נסיבותיו הפרטניות של כל מקרה ומקרה, על המידע שהיה בידי השוטר בעת עריכת החיפוש ואף על ניסיונו ושיקול דעתו המקצועיים של השוטר שערך את החיפוש (ראו והשוו בג"ץ 465/75 דגני נ' שר המשטרה, פ"ד (1) 337, 349-353 (1975) (להלן: עניין דגני)).

נוכח אופייה וטיבה של הסמכות לעריכת חיפוש על גופו של אדם, בכליו או בביתו כשאינן מדובר בחיפוש "פולשני", הותיר המחוקק את ההחלטה על עריכת חיפוש מסוג זה לשיקול דעתו הפרטני של השוטר. הרף שנקבע לכך הינו, כאמור, "חשד סביר" או "יסוד להניח". יש לזכור כי ההחלטה האם התקיים הרף הנדרש מתקבלת בנסיבות של מילוי תפקיד, בלחץ זמן ובדרך כלל בנסיבות אשר עלולות לעורר חשד; כאשר ההחלטה בדבר עוצמת החשד מתחייבת על אתר.

ג. בנר נשאל האם חשדו התעורר בשל העובדה שהאדם החשוד נישא אל שלושה בני מיעוטים, והשיב כי אינו זוכר ו"יכול להיות". ב"כ הנאשם טען כי יש בכך כדי ללמד שהחשד כולו נבע מעניין יצירת הקשר עם בני מיעוטים, אך לא כך התרשמתי מן העדות. בנר חזר וציין כי מאז האירוע חלף זמן רב, והוא אינו זוכר את הפרטים. כשעומת עם האפשרות שהקשר לבני מיעוטים הוא שעורר את החשד, נזהר בלשונו, ואמר ש"יכול להיות", אך לא אישר את הדבר באופן קטגורי.

גם אילו טען בנר באופן מפורש כי מה שעורר את חשדו הוא האינטראקציה שבין האדם לבוש השחורים לבין בני מיעוטים, אינני סבורה כי היה מקום להטיל דופי בשיקול דעתו, ואין להרחיק לכת ולהסיק מכך, על "אפיון גזעני" בשיקוליו. לדעתי, בהחלט לגיטימי כי יתעורר חשדו של פקח "עיר ללא אלימות", כשלפניו אדם הנראה כחרדי, עורך מפגש מוזר עם אנשים שאינם נראים כבני החברה הטבעית שלו, מתחת לעץ, בצומת הקרח.

ד. הנאשם בחר לשתוק במשפט, ולכן לא ניתנה ההזדמנות להתרשם מגרסתו באשר לנסיבות הימצאו במקום ושאלת סבירות החשד כלפיו. בשתיקתו יש כדי לשמש חיזוק לראיות נגדו.

ה. אשר על כן, אני קובעת כי לא נפל פגם בשיקול דעתו של בנר בזמן אמת, ואין לשלול את עדותו לפיה

התעורר אצלו חשד סביר כלפי הנאשם.

האפשרות לטעות בזיהוי ומשמעותה

1. בנר אישר כי לאחר המפגש שבין החשוד לבין אותם בני מיעוטים, ניתק קשר העין שלו, ואינו יכול להיות בטוח כי מי שיצא מתחת לעץ, הוא אותו האדם שנכנס לשם בתחילה. כמו כן, עלה כי לא היה בידי הנאשם תיק כתום כפי שהופיע בתיאורו של בנר, אלא דווקא תיק שחור. בנוסף, עלתה השאלה האם בגדיו היו בגדי חרדים, או סתם בגדים שחורים. ב"כ הנאשם טוען כי בכל אלה יש כדי לפגום בזיהוי של הנאשם כמי שנראה במצלמות, ועל כן הוכח העדר קיומו של החשד הסביר כלפי הנאשם.

אין בידי לקבל את הטענה, כיוון שמובלעת בה טעות מושגית לעניין תפקידו של הזיהוי בעניינו, ואבהיר.

אילו היו קשר העין, צבע התיק ובגדי הנאשם ראיות שנועדו לזהות את הנאשם כמבצע של עבירה, הרי היה בוודאי משקל לחוסר הדיוק שלפיו נעשה הזיהוי. במצב שכזה היה על בית המשפט לשקול שמא אירעה טעות בזיהוי, כך שהעבירה בוצעה אולי על ידי אחר שלא נודעה זהותו. ואולם, בשונה מכך, בעניינו אין כל מחלוקת כי הנאשם ביצע את העבירה, ואילו העדות אודות סימני הזיהוי נועדה אך ורק על מנת להבהיר את השתלשלות העניינים שהובילה להולדת החשד הסביר נגדו, והכשירה את עריכת החיפוש. שעה שזוהי מסגרת הדיון, אך ברור הוא כי די בראיות שהובאו כדי לשכנע שמכלול הסיטואציה עורר חשד סביר כלפי הנאשם.

כיוון שהזיהוי נועד אך ורק על מנת להוכיח את הקשר של הנאשם להשתלשלות שנראתה במצלמות, די לדעתי בכך שהוכח כי הוא אותר בסמוך, ונחשד להיות זה אשר נקלט במצלמות.

לפיכך, אפילו נניח לטובת הנאשם, כי היו אלה שני אנשים שונים שנקלטו במצלמות (האחד שנכנס אל מתחת לעץ, והשני שיצא משם), וגם אם עוכב בסופו של דבר אדם אחר מזה שראה בנר במצלמות (מה שלא שוכנעתי כלל כי אמנם אירע, לאור עיכובו של הנאשם ממש בקרבת מקום ההתרחשות, תוך זמן קצר), עדיין אין בכך כדי לקעקע את עצם החשד שהיה קיים כלפי כל אחד מן האנשים שנקלטו במצלמות, או נחשדו כמי שנקלטו בהן, בעקבות הסיטואציה שנראתה, ולדעתי היה בכך כדי להכשיר את העיכוב והחיפוש.

לדעתי, מעל ומעבר לכל הנאמר עד כה, לא ניתן לקבל את טענת הנאשם, כיוון שהיא מובילה לאבסורד של ממש, שכן משמעותה היא כי כל אימת שישתברר בסופו של יום כי אירעה טעות בזיהוי של חשוד בעבירה, יהא בכך כדי לפסול את חוקיות הפעולות שבוצעו כלפי אותו חשוד, בזמן אמת. תוצאה שכזו היא כמובן בלתי מתקבלת על הדעת, שכן יש בה כדי לפגוע קשות ביכולת התפקוד של גורמי האכיפה, אשר את סבירות שיקול דעתם יש לבחון מנקודת מבטם, בעת ההתרחשות עצמה, ולא מנקודת המבט הסופית, בעת ניהול המשפט (ר' לעניין הפער בין שתי נקודות המבט: בש"פ 5610/06 פדרמן נ' מד"י (25.7.06)).

ז. אשר על כן, אני קובעת כי אין באפשרות לקיומה של טעות בזיהוי הנאשם כמי שנקלט במצלמות, כדי לקעקע את החשד הסביר נגדו, המושתת על האפשרות ההפוכה, לפיה הוא זה שצולם.

העדר חשד סובייקטיבי אצל השוטרים

ח. הנאשם טען כי נפל פסול בכך שהשוטרים אשר עיכבו את הנאשם, לא פעלו על בסיס של חשד סביר שהתעורר אצלם כלפיו, אלא על בסיס הדיווח שקיבלו.

טענה זו אינה מתקבלת על הדעת, שכן יש בה כדי לשלול כל התנהלות משטרתית סבירה. אך ברור הוא כי המשטרה פועלת באופן מסועף והירארכי. כך, לא פעם פועלים שוטרים בשטח, על בסיס הוראות שנתקבלו מהמוקד, או מדרג פיקודי. בע"פ 325/84 אברג'יל נ' מד"י (31.8.84), אמר בית המשפט העליון בהקשר זה:

... ועל-פי האמור בבג"צ 465/71 בעמ' 352, כי יכול גם שהחשד של השוטר העוצר יתבסס על דיווח או על פנייה של שוטר אחר, אשר על בסיסם מפעיל השוטר את סמכות המעצר, "אין איפוא כל ספק כי השוטרים אשר עצרו את הנאשם פעלו על פי חשד סביר שהנאשם עבר עבירה מסוג פשע ומעצרו היה מעצר חוקי."

כמו כן, נקבע בעפ"ת (ב"ש) 29882-01-15 גבאי נ' מד"י (23.2.15), בעניין חשד סביר על בסיס מידע מודיעיני:

לטעמי, יש להבחין בין חשד סביר שמתעורר בליבו של השוטר בשטח, על בסיס התנהגות של החשוד, או נסיבות אחרות שהוא עד להם, לבין חשד סביר שהועבר אליו משוטר אחר, כמו במקרה שלנו, מגורמי המודיעין.

הסוג השני, אינו חשד אותנטי לשוטר שמבצע את החיפוש, אלא "חשד מועבר" על ידי אחר.

כאשר בית המשפט בוחן את חוקיות החיפוש, ככל שמדובר בחשד ראשוני שקם אצל השוטר בשטח, ברי כי די לו בשמיעת עדותו של השוטר, ביחס לנסיבות המעוררות חשד, וגיבוש מסקנה על בסיס עדות זו.

לא כך הדבר כאשר מדובר בחשד מועבר, דהיינו, באמירה של שוטר אחד, כגון, רכז מודיעין, לשוטר אחר. במקרה כזה, לא די שבית המשפט יבחן אם התקיים בליבו של השוטר בשטח החשד הסביר, שהרי ממילא החשד הסביר אל יכול להתגבש בליבו, בהינתן שהחשוד לא מבצע כל פעולה מחשידה, אלא יבחן את התגבשות החשד הסביר בליבו של איש המודיעין. השוטר בשטח הוא למעשה ידו הארוכה של איש המודיעין.

איני רואה כל בעיה בהעברת החשד לשוטרים אחרים, וכך נעשה כדבר שבשגרה כמעט בכל פעילות משטרתית, כשהחשד המתגבש אצל שוטר אחד, מועבר באמצעות הקשר או בדרך אחרת לשוטרים אחרים, אשר יוצאים לפעילות. אלא שכאשר אנו בוחנים את סבירות החשד, ביחס לחוקיות החיפוש או כל פעילות משטרתית אחרת כנגד החשוד, נבחן את סבירות התגבשותו, אצל המקור.

לאור הדברים הללו, אני סבורה כי די בכך שהשוטרים פעלו על פי קריאת מוקד, שמקורה בחשדו של בנר, כדי להוות בסיס חוקי לעיכוב ולחיפוש.

סיכום

הראיתי כי החיפוש אצל הנאשם התבסס על חשד סביר שהתעורר אצל בנר, לפיו היה מעורב בסיטואציה של קבלת דבר מה, בצומת הקרח, מידי בני מיעוטים, מתחת לעץ. מסקנתי היא כי החשד כלפי הנאשם עמד בעינו בין אם אמנם היה זה הוא שנראה במצלמות, ובין אם בנר רק חשד שזה הוא.

בנוסף, קבעתי כי אין כל פסול בכך שהחשד הסביר התקיים באופן סובייקטיבי אצל בנר, ומכוחו ניתנה ההוראה לשוטרים, לעכב את הנאשם.

החשד שהתעורר נגד הנאשם מקבל חיזוק של ממש, בשל שתיקתו במשפט.

כיוון שהנאשם לא חולק על כך שהחזיק בסכין ולא טען לקיומה של מטרה כשרה, ולאחר שדחיתי את הטענות לאי חוקיות החיפוש, הוכח האישום.

על כן, אני מרשיעה את הנאשם, בעבירה של החזקת סכין.

ניתנה היום, כ"ג שבט תשע"ו, 02 פברואר 2016, במעמד הצדדים